

Karrera Amaierako Proiektuak amaitzen duen karrera hori lasterketa luze bat da, oso luzea askotan. Uler liteke maratoi bat, hogeita hamargarren kilometrotik aurrera indarrak ahituta nekez amaitzen dena. Edo dekatloi bat, diziplina ezberdin askotarikoak proba bakar batean biltzen dituena. Edo ikus daiteke Tour bat bezala ere. Baina Tour honetan, bestean ez bezala, Pariseko atarian, Tourmalet tontorzuri bat gainditu beharra dago.

Entzun izan dugu sarritan, KAPak tramite hutseko azken etapa horiek bezalakoa izan beharko lukeela, maillot horia erabakita, txirrindulariak kaleetan zehar txalotu eta amaitzeko gai izan direnei ohore egiteko eguna baino gutxi gehiago. Champs-Élysées-era iristerako egin beharrak eginda daudela, ikasi beharrekoak ikasita. Horrelako abaguneren batean nire iritziak galdetuta, probokazio-puntu batez agian, erantzun izan dut lehenago kenduko niekeela Arkitektura ikasketei ikasmaila oso bat, KAP baino.

Gaur egun, gure inguruko egitura akademikoan, Arkitektura ikasketen Karrera Amaierako Proiektuak badu sarbide-erritu baten ezaugarriak. Ezagutza akademikoaz haratago, heldutasun-proba bat da, bakarka barik, bakardadean egin behar den lan bat, profesionaltasunaren atarian dagoen ikaslea sormen-bakardadearen aurrean ipintzen duena. Diziplina ezberdinak askotan zailtasunez bateratzen dituen dekatloi honetan, KAPa da guztiei batasuna ematea lortzen duen proba konbinatu nagusia. Ikasketa arautuan ikasitakoak praktikan jartzeaz gain, hautu pertsonalak egin eta norberaren irizpideak zeintzuk diren erabaki eta erakusteko unea da.

Harrapatuta gauzkan ikasketa-planen aldaketa-zurrumbilo honetan —amaiera hurbilik ikusten ez zaiona bestalde—, era ezberdinetako saioak egiten ditugu Arkitektura ikasketek biltzen dituzten gai askotariko horiei batasun-leku bat egiteko, tailer bateratuak eta mota askotako praktikak besteak beste. Eginkizun horretan eredu bat KAPean eduki genezake.

Ikasketen eduki osoa proba konbinatuetan egitea ezinezkoa da. Didaktikak berak eskatzen digu une batzuetan Ekintza Arkitektonikoa xehatu eta osagai ezberdinetan aztertu, irakatsi eta ikastea, eta bestetan, ondoren, osagai horiek elkartu eta bateratzea. Analisisirako denbora bat dago eta sintesirako beste bat. KAPa izan da gure ikasketetan sintesilari nagusia. Baina eginkizun hori KAPerako soilik uztea akats bat zen, besteak beste bateratze-lan zail hori ikaslearen bizkar gainean uzten zuelako ia osorik. Proiektu Bateratzaila, sintesi-lan gehiago behar dela gauza argia dirudi. Ikasketa-planean zehar zenbat eta zein unetan txertatu behar diren izango litzateke gakoa.

KAPera itxaron gabe, sor genitzake tarteko proiektu mugarriak: IAP (Ikasturte Amaierako Proiektua), KEP (Karrera Erdiko Proiektua) edo EP (Ekuatore Proiektua) edo bestelakoak. Egiten diren saioen zailtasunak praktikoak dira teorikoak baino gehiago. Sortzen diren arazoek irakaskuntzaren antolaketarekin zerikusi handiagoa izaten dute, eduki akademikoaren bateraezintasunarekin baino. Ikasgai bakoitzak ere baduelako bere baitan analisiaren eta sintesiaren denborak bereizi beharra.

KAPak, bere aldetik, heldutasun-proba bat izaten jarraitu behar luke. Zuzendariaren eginkizuna irakasle gehiagoren artean banatu beharko da, tutoretza arkitektonikoarekin batera zuzendaritza tekniko espezifikoagoei leku egiteko. Eta hori, bakarkako gogoeta-garai bat izateari utzi gabe. Champs-Élysées ereduaren aldekoek beste ikasketekin konparazioa egiten ohi dute arintasunaren aldeko argudio bila. Beste zenbait ikasketatan ia tramiteko lana da, denboran laburragoa, ia ikasle guztiek gainditzen dutena...

Garai batzuetan epaimahaiak ezarri dituzten eskakizun-mailak ez dira bat etorri karreraren zehar erabilitakoekin, ezagutza eta gaitasunak gainditzen zituen alegiazko bikaintasun baten izenean. Zenbait promozioek lasta horrekin ekin behar izan dio bere ibilbide profesionalari eta, are latzagoa, graduondoko bide akademikoari. Baina, iritzi-molde horiek albo batera, Arkitekturaren kasuan alderdi teknikoak, historikoak, humanistikoak, soziologikoak, eta abar ekintza bakar batean biltzeak garrantzi berezia ematen die Bateratze edo Sintesi Proiektuei, eta horien artean nagusiki KAPari. Proiektu bakoitzak jorratzen dituen aspektuen espezifikotasuna ezin da landu edukia finkatuta duten ikasgaien denbora kronologikotik kanpo baino, eta hori egiten da KAPean. Bestela esanda, Sintesi Proiektuak berezko denbora ezberdin bat eskatzen du, irakaskuntza arautuaren denboratik kanpo. Erronka, karreraren zehar beste Bateratze Proiektuak egiten joatea da, sintesia azkenerako, edo azkenaren ondorenerako soilik utzi gabe.

Karrera Amaierako Proiektuak ikusten ditugunean, eskola baten lanaren emaitza gorenaren dugu begi aurrean. Lan kolektibo baten fruitua eta, ororen gainetik, Arkitektura

ikasleek egiten duten heldutasunerako bide pertsonal baten emaitza. Lan horiei merezi duten oihartzuna ematea ere eskolaren eginkizun bihurtu beharko genuke. Arkitektura Eskolaren erakusle horik hoberena izateaz gain, profesioak bere ezagutza soziala berreskuratze aldera egin beharreko lanean, katebegi emankor bat.